

Medle – je v arhivu kluba ohranjen in je bil v Dolenjskem krasu tudi že objavljen.

Postopoma smo pričeli z akcijami, s sobotnimi in z nedeljskimi obiski jam, vajami v meritvah in izdelavi načrtov, med tednom pa smo v klubskem prostoru tudi sami izdelovali nujno potrebno opremo, predvsem lestvice. Nekaterih pohodov, ki so sledili v plitvo dolensko podzemlje, se prav živo spominjam, tako na primer obiskov Velike in Male Prepadne na Brezovi rebri, Kotarjeve prepadne pri Stranski vasi, obiska Želnskih jam pri Kočevju, brezna na Mašunu pod Snežnikom, Modrijanovih pohodov, predvsem in posebej pa seveda večletnih raziskav Kostanjeviške jame nad izvirom Studene, kamor smo pogosto zahajali sredi šestdesetih. Postopoma smo jo raziskovali, dopolnjevali načrte in zapisnike, fotografirali, zajemali vzorce vode za analize, ki jih je delal g. Tršar v živilskem laboratoriju. Delo v zvezi z jamarstvom se je stopnjevalo vse do tega, da sem za zaključno nalogo v sklopu mature na novomeški gimnaziji leta 1966 izbral temo iz geografije pri prof. Ladi Črtalič, z naslovom Dolenjski kras, kjer je bila glavnina naloge namenjena prav Kostanjeviški jami. Delo v klubu je prispevalo k odločitvi, da sem si za študijsko smer najprej izbral geologijo.

Jamarstvo kot organizacija in speleologija kot raziskovalno področje sta me intenzivno zanimala kar nekaj let, predvsem v srednješolskih letih. Ko je naša generacija tedaj odšla na študij v Ljubljano, je klubsko delo za nekaj časa zastalo, kasneje pa se je živo nadaljevalo in se z generacijami danes aktivnih članov seveda še uspešneje nadaljuje. V tem času, ko jamarstvo le še z zanimanjem spremljam, me še posebno veseli, da se je z novimi raziskavami uspelo prebiti do aktivnega vodnega toka v Kostanjeviški jami, prepričan pa sem, da bo nekega dne najden tudi dostop v tiste dele podzemskega sistema Roga, ki povezuje Kočevsko polje z dolino Krke. Zato sedanjim aktivnim članom ob 40-letnici ustanovitve kluba želim uspeh prav tu, v Rogu.

Lojze Medle: Zanimiva noč v Studeni

Dolenjski list, 7. novembra 1963:

“Hladna jesenska noč je že prekrila dolino, kjer je vhod v najlepšo podzemsko jamo na Dolenjskem, “Studeno” pri Kostanjevici. Naloga tega dne je bila izmeriti drugi del jame in jo še bolj podrobno raziskati. Jama je bila skoraj vsem članom nepoznana, kajti samo dva izmed nas sva bila že v njej. Zato so ostali z nestrpnostjo čakali vodjo, da jim dovoli vstop.

Že v vhodnem rovu smo po približno 200 metrih poti naleteli na prvi vzpon, od katerega je pot vodila navpično navzdol. Tam smo uporabili jamarske lestvice, novinec Martin pa se je prvič spuščal po njih. Bil je zelo vesel, ko je srečno pristal tik ob prvem jezercu. Na licih se mu je pojavil nasmeh in že se je zagledal v strop nad jezercem, s katerega so viseli tanki, toda dolgi kapniki v obliki špagetov. Obšli smo prvo jezerce in po lepo oblikovanem hodniku prišli do drugega jezera, ki zapira pot v naslednji del jame. Toda nismo hodili dolgo. Iz nahrbtnika smo izvlekli gumijast čoln in ga napihnili. Naš spretni čolnar – moderni Haron – je kaj hitro premagal to zapreko. To je posebne vrste užitek in čast, ki ne doleti vsakogar. Na koncu jezera smo s pomočjo vrvi preplezali približno 5 metrov visok vzpon. Tedaj smo vstopili v Križno dvorano, kjer se razdeli jama v dva dela. Desni rov pelje v Kapniško dvorano. Kaj je tukaj napravila narava, se ne da opisati. Kapniške tvorbe najrazličnejših oblik, sigaste zavese, čudovito zasigana tla okoli največjega kapnika, ki so ga prejšnji raziskovalci imenovali Dedek Mraz, človeka tako privlači, da ga obide misel: Živel bi najraje tukaj, v svetu tišine.

“Pohitimo na delo, na merjenje v drugi del, saj je tudi tam lepo!” nas svari vodja odprave. In že smo pri drugem rovu, ki ga zapira deset metrov visok kamin, ki je še za tako spretnega

Skupinski posnete z akcije v Kostanjeviški jami, z leve: Ludvik Recko, Jožica Kleindinst, Jurij Picek, Lojze Medle, Jože Cvitkovič in Ivan Žgajnar. Arhiv JK Novo mesto

jamarja trd oreh. "Kaj, če bi prebredli sifon in stopili kaminu za hrbet in po njem spustili lestvico?" se oglasi eden starejših jamarjev. Rečeno – storjeno. Dobili smo prostovoljca, ki je imel zelo težko nalogo. Neustrašni Peter je na pol prebredel, na pol preplaval vodo.

Vodja merilne ekipe, izkušeni Milan, je dal nalogo svojim sodelavcem in že se je začelo njegovo ne preveč prijetno delo. Velika dvorana je pravcat labirint rogov. Zato je treba trdno in vztrajno delati. Na milimetrskem papirju so se vrstili tlorisi in profili rogov, v zvezku pa številke vizur, ki so potrebne pri izdelavi načrtov jam. Čas jih je hitro preganjal, kajti dobili so nalogo: "Do jutra mora biti jama izmerjena!"

Druga ekipa, ki je imela nalogo, da podrobneje razišče stranske rove, je vztrajno klesala luknje v stene. Naskakovali so jih nezadržno, povečevali odprtine, se plazili skozi v upanju, da se pred njimi pojavi nov svet – kapniška dvorana. Odkrili smo nove rove, v katerih so bila jezercerca, polna podzemskih stonog in glist, kar je le redek primer v naših jamah.

Bližalo se je jutro. Bili smo že utrujeni. Ker je ostalo še malo časa, smo za trenutek posedeli pred jamo ob prijetnem ognju in pečenem kostanju ter pomislili na tovariše, ki se akcije niso mogli udeležiti.

Naša najmlajša jamarka nas je pričakala na avtobusni postaji. V očeh je imela solze radosti, ko je poslušala naše pripovedovanje. Dejala je: "Prihodnjič me tudi bolezen ne zadrži!"

Za ponatis prispevka smo se odločili, ker predstavlja tisto pravo jamarsko vzdušje iz prvih let delovanja kluba. Opisana je ena ključnih raziskovalnih akcij v Studeni, kasnejši Kostanjeviški jami.

Milan Eržen: Poročilo jamarskega kluba

Prebrano 6. marca 1978 na prvem občnem zboru prebujenega društva.

Težko je napisati poročilo za toliko let nazaj, zlasti za tista nedelavna leta. In teh je skoraj deset. Izredna jamarska aktivnost se je začela leta 1962, ko je nekaj zanesenjakov na čelu s pokojnim dr. Urošem Tršanom ustanovilo v Novem mestu jamarski klub. Živahnost je bila tako močna, da smo kasneje ustanovili sekciji v Kostanjevici in Črnomlju. Naše raziskave so zajele široko področje doljenjskega krasa, segle so v Zasavje in Belo krajino. Naša je bila pobuda za